Załącznik do Zarządzenia Nr 112/2025 Prezesa ARiMR zmieniony zarządzeniem nr 123/2026 Prezesa ARiMR

Zasady udzielania oprocentowanych pożyczek na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych producenta rolnego (symbol NP4)

ze zmianami wprowadzonymi:

1) **Zarządzeniem nr 123/2026 Prezesa ARiMR (data podpisania 23.10.2026 r.)**

Spis treści

Zasady udzielania oprocentowanych pożyczek na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych producenta rolnego (symbol NP4) 1

Załącznik nr 1
Definicje mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw 12

Załącznik nr 2
Wzór weksla in blanco 15

Załącznik nr 3
Sposób obliczania wysokości pomocy 16

Zasady udzielania oprocentowanych pożyczek na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych producenta rolnego (symbol NP4)

Rozdział I. Pożyczkobiorcy i przedmiot pożyczki

1. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwana dalej Agencją, udziela pomocy finansowej, producentowi rolnemu prowadzącemu działalność rolniczą od co najmniej trzech lat, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności:
   1) w którego gospodarstwie rolnym w roku złożenia wniosku, o którym mowa w rozdziale VI ust. 1, zwany dalej „wnioskiem NP4", lub w roku poprzedzającym rok złożenia tego wniosku powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem:
      a) gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, które zostały oszacowane przez komisję, o której mowa w § 5 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r., i wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły te szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły te szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji, lub
      b) suszy w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, które zostały obliczone za pomocą publicznej aplikacji i wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym z ostatnich trzech lat poprzedzających rok wystąpienia suszy, albo
   2) w którego siedzibie stada w roku złożenia wniosku NP4 lub w roku poprzedzającym rok złożenia tego wniosku powstały szkody spowodowane wystąpieniem chorób, jeżeli producent rolny przestrzegał zakazów i nakazów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 29 pkt 2 ustawy z dnia 25 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt (Dz. U. z 2025 r. poz. 1795), albo
   3) który w roku kalendarzowym poprzedzającym rok złożenia wniosku NP4 poniósł straty finansowe w zakresie prowadzonej działalności rolniczej spowodowane spadkiem cen produktów rolnych w stosunku do średniej ceny tych produktów z trzech ostatnich lat ustalonym na podstawie danych rachunkowych lub spowodowane wzrostem kosztów produkcji rolnej w stosunku do średnich kosztów tej produkcji z trzech ostatnich lat ustalonym na podstawie danych rachunkowych

   – na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych producenta rolnego, które zostały podjęte w związku z prowadzeniem przez tego producenta rolnego działalności rolniczej nie później niż 3 miesiące przed dniem złożeniem wniosku NP4, i które są wymagalne, oraz niewymagalnych zobowiązań, które powstały w ramach tego samego stosunku prawnego, zwanych dalej „zobowiązaniami cywilnoprawnymi".

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, udzielana jest na podstawie § 13zzzg rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r., i polega na udzielaniu oprocentowanej pożyczki na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych.

2a. Producent rolny prowadzi działalność rolniczą od co najmniej trzech lat, jeżeli za ten okres występował o płatności bezpośrednie lub od powstania obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego lub podatku od działów specjalnych produkcji rolnej do dnia złożenia wniosku NP4 minęło co najmniej trzy lata.

3. Do kwoty zobowiązań cywilnoprawnych nie wlicza się odsetek.

4. Zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika spełnienia świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Przez zobowiązania cywilnoprawne rozumie się zobowiązania wynikające ze stosunków cywilnoprawnych. Do zobowiązań cywilnoprawnych należą m. in.:
   1) zobowiązania z tytułu umów sprzedaży, w tym z tytułu nieopłaconych faktur np. za maszyny i urządzenia, materiał siewny i szkółkarski, inwentarz żywy, nawozy, pasze, środki ochrony roślin, opał, paliwo itp.,
   2) zobowiązania z tytułu umów kredytu lub pożyczek, w tym kredytów konsolidacyjnych oraz kredytów z dopłatami Agencji do oprocentowania,
   3) opłaty z tytułu sprzedaży (poboru) wody, energii lub odbioru ścieków,
   4) opłaty na rzecz spółek wodnych,
   5) opłaty z tytułu umów ubezpieczeniowych (niezależnie od rodzaju ubezpieczeń),
   6) zobowiązania z tytułu umów sprzedaży lub dzierżawy nieruchomości, w tym wobec Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

   Przedstawiona powyżej lista zobowiązań cywilnoprawnych zawiera jedynie przykłady takich zobowiązań i stanowi otwarty katalog.

5. Pożyczka udzielana jest na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych, o których mowa w ust. 1, które są niesporne, nie są objęte postępowaniem egzekucyjnym lub sądowym oraz nie uległy przedawnieniu.

6. Pożyczka może zostać udzielona na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych zaciągniętych przez współmałżonka, o ile pomiędzy współmałżonkami istnieje wspólność majątkowa i małżonkowie wspólnie prowadzą gospodarstwo rolne.

6a. Przez straty finansowe w zakresie prowadzonej działalności rolniczej, o których mowa w ust. 1 pkt 3, należy rozumieć ujemny wynik finansowy wynikający z różnicy między przychodami a kosztami poniesionymi na produkcję rolną prowadzoną w danym gospodarstwie (uprawy, zwierzęta) oraz utrzymanie środków trwałych związanych z prowadzoną działalnością rolniczą, ustalony na podstawie zdarzeń gospodarczych zapisanych w ewidencji finansowej prowadzonej jako:
   a) pełna księgowość na podstawie przepisów ustawy o rachunkowości albo
   b) podatkowa księga przychodów i rozchodów – opodatkowanie na zasadach ogólnych albo
   c) ewidencja VAT albo
   d) rachunkowość w gospodarstwie rolnym w ramach systemu Polski FADN lub FSDN.

7. Pożyczka nie zostanie udzielona producentowi rolnemu:
   1) wobec którego toczy się postępowanie egzekucyjne,
   2) wobec którego toczy się postępowanie restrukturyzacyjne na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne,
   3) wobec którego została ogłoszona upadłość,
   4) wobec którego toczy się postępowanie upadłościowe uregulowane ustawą z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe,
   5) który spełnia kryteria do wszczęcia postępowania upadłościowego zgodnie z ustawą z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe,
   6) jeżeli podjęto uchwałę o jego likwidacji lub ogłoszono jego likwidację,
   7) który zalega z płatnościami na rzecz Agencji, w tym zalega ze spłatą udzielonych przez Agencję pożyczek, o których mowa w § 13i ust. 1 i § 13n ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. oraz w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz. U. z 2026 poz. 82), z wyłączeniem sankcji wieloletnich, potrącanych z płatności należnych producentowi rolnemu w trzech kolejnych latach kalendarzowych,
   8) na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych na rzecz budżetu środków europejskich,
   9) na spłatę zobowiązań wynikających z pomocy otrzymanej na podstawie § 13h ust. 1, § 13i ust. 1 i § 13n ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. ani na spłatę zobowiązań wynikających z pożyczek otrzymanych na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz. U. z 2026 r. poz. 82),

10) na spłatę odsetek,
11) który wnioskując o pożyczkę w kwocie powyżej 800 tys. zł oprócz zabezpieczeń, o których mowa w Rozdziale II ust. 6, nie ustanowi dodatkowych zabezpieczeń spłaty pożyczki, o których mowa w Rozdziale II ust. 8, w wysokości zapewniającej jej spłatę wraz z oprocentowaniem,
12) który nie prowadzi rachunkowości rolniczej, jeżeli wnioskuje o pożyczkę z powodu wystąpienia strat finansowych w zakresie prowadzonej działalności rolniczej, o których mowa w ust. 1 pkt 3,
13) na spłatę nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych wynikających z umów, w szczególności umów sprzedaży lub umów pożyczki, zawartych pomiędzy:
    a) osobami zaliczanymi do I grupy podatkowej w rozumieniu przepisów od spadków i darowizn,
    b) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami lub akcjonariuszami są te osoby,
    c) spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami, akcjonariuszami lub członkami organów są te same osoby.

7a. Do osób z I grupy podatkowej, o których mowa w ust. 7 pkt 13, zgodnie z art. 14 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2026 r. poz. 478) zalicza się: małżonka, zstępnych (dzieci, wnuki, prawnuki), wstępnych (rodzice, dziadkowie, pradziadkowie), pasierba, zięcia, synową, rodzeństwo, ojczyma, macochę, teściów.

8. Pożyczka udzielana jest w ramach środków przewidzianych w planie finansowym Agencji na dany rok kalendarzowy, których wielkość nie może być wyższa niż 100 mln zł.

Rozdział II. Warunki udzielania pożyczki

1. Kwota udzielonej producentowi rolnemu pożyczki nie może przekroczyć kwoty zobowiązań cywilnoprawnych i wynosić więcej niż 3 mln zł.

2. Pożyczka może zostać udzielona na okres nie dłuższy niż 15 lat.

3. Pożyczka może być udzielona producentowi rolnemu nie częściej niż raz na 15 lat, bez względu na kwotę udzielonej pożyczki.

4. Oprocentowanie pożyczki wynosi 2% w skali roku od kwoty udzielonej pożyczki, z zastrzeżeniem, że w przypadku gdy indywidualny limit pomocy *de minimis* w rolnictwie zostanie wykorzystany – spłata pożyczki jest kontynuowana na warunkach rynkowych określonych w ust. 5. Podstawą do naliczania oprocentowania jest pozostały do spłaty kapitał pożyczki.

5. W okresie, w którym spłata pożyczki jest kontynuowana na warunkach rynkowych oprocentowanie pożyczki jest zmienne i stanowi w stosunku rocznym równowartość stopy bazowej opublikowanej przez KE na jej stronie internetowej powiększonej o 2,2 punkty procentowe. Oprocentowanie pożyczki ulega zmianie od pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym KE opublikuje nową stopę bazową.

6. Producent rolny jako zabezpieczenie spłaty pożyczki składa:
    1) weksel niezupełny (in blanco), wg wzoru określonego w załączniku nr 2, wraz z deklaracją wekslową,
    2) oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania cywilnego, zawarte w formie aktu notarialnego.

7. Weksel wraz z deklaracją wekslową, o których mowa w ust. 6 pkt 1, producent rolny podpisuje w obecności upoważnionego pracownika Agencji. Weksel wraz z deklaracją wekslową składa się w biurze powiatowym Agencji właściwym ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego w dniu zawarcia umowy pożyczki.

8. W przypadku gdy producent rolny ubiega się o pożyczkę w kwocie wynoszącej powyżej 800 tys. zł oprócz zabezpieczeń, o których mowa w ust. 6, jest zobowiązany do ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń spłaty pożyczki w formie:
   1) hipoteki ustanowionej na rzecz Agencji w wysokości nie mniejszej niż 130% sumy kwoty pożyczki i jej oprocentowania w całym okresie spłaty pożyczki,
   2) cesji wierzytelności z umowy / polisy ubezpieczenia nieruchomości wchodzących w skład gospodarstwa rolnego lub innych nieruchomości zabudowanych, na których ustanowiono hipotekę, o której mowa w pkt 1 (zabezpieczenie w tej formie nie jest wymagane, jeżeli hipoteka ustanowiona jest na gruntach niezabudowanych).

9. Oświadczenie właściciela nieruchomości o ustanowieniu hipoteki, o której mowa w ust. 8 pkt 1 zostanie sporządzone w formie aktu notarialnego.

10. Hipoteka, o której mowa w ust. 8, może zostać ustanowiona również na nieruchomości, która w dziale IV księgi wieczystej posiada już wpisy innych hipotek, jeżeli suma odpowiadająca wysokości wszystkich ustanowionych hipotek i hipoteki ustanowionej w związku z zabezpieczeniem pożyczki nie przekracza wartości nieruchomości wynikającej z operatu szacunkowego, o którym mowa w ust. 11.

11. W przypadku zabezpieczeń spłaty pożyczki ustanowionych na nieruchomości, wartość zabezpieczenia przyjmuje się na poziomie wartości wynikającej z operatu szacunkowego sporządzonego przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego nie wcześniej niż trzy miesiące przed dniem złożenia wniosku o udzielenie pożyczki.

12. Weksel, o którym mowa w ust. 6 pkt 1, zostanie zwrócony pożyczkobiorcy wyłącznie na jego żądanie zgłoszone Agencji w terminie jednego miesiąca od dnia całkowitej spłaty wszelkich zobowiązań z tytułu umowy pożyczki, a w przypadku nie wystąpienia z żądaniem wydania weksla w powyższym terminie, weksel zostanie przez Agencję komisyjnie zniszczony.

13. W przypadku ubezpieczenia nieruchomości zabudowanej, na której ustanowiono hipotekę, pożyczkobiorca zobowiązany jest do ubezpieczenia ww. nieruchomości oraz ustanawiania cesji praw z umowy / polisy ubezpieczenia na rzecz Agencji oraz kontynuowania ubezpieczenia w całym okresie trwania umowy pożyczki.

14. Oceny zabezpieczeń dokonuje Agencja. W przypadku niewystarczającego zabezpieczenia Agencja może odmówić udzielenia pożyczki.

15. Agencja prowadzi monitoring ustanowionych zabezpieczeń a pożyczkobiorca zobowiązuje się do ich kontynuowania. W przypadku braku kontynuacji lub braku ustanowienia zabezpieczenia Agencja może wypowiedzieć umowę pożyczki ze skutkiem natychmiastowym.

16. Agencja na wniosek pożyczkobiorcy wydaje zgodę na zwolnienia wszystkich zabezpieczeń po całkowitej spłacie umowy pożyczki.

17. Agencja nie pobiera prowizji za udzielenie pożyczki.

18. Pomoc w postaci oprocentowanej pożyczki ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z dnia 24.12.2013, str. 9) oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

19. Agencja ustala na dzień zawarcia umowy pożyczki wysokość pomocy, wg wzoru określonego w załączniku nr 3, która nie może przekroczyć równowartości 50 000 EUR w okresie trzech lat, z uwzględnieniem kwot pomocy de minimis w rolnictwie ze wszystkich tytułów, z zastrzeżeniem ust. 20. Wysokość pomocy z tytułu udzielonej pożyczki zawarta jest w umowie pożyczki.

20. Łączna wysokość:
    1) pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie udzielona jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat nie może przekroczyć równowartości 50 000 EUR,
    2) pomocy *de minimis*, pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie udzielona jednemu przedsiębiorstwu w okresie trzech lat nie może przekroczyć równowartości 300 000 EUR.

21. Okres trzech lat, o którym mowa w ust. 19 i 20, należy oceniać w sposób ciągły, tj. dla każdego przypadku przyznania nowej pomocy należy uwzględnić całkowitą kwotę pomocy de minimis, pomocy de minimis w rolnictwie lub pomocy de minimis w rybołówstwie przyznaną w ciągu minionych trzech lat.

22. Zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 500) równowartość pomocy w EUR ustala się według kursu średniego walut obcych, ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu udzielenia pomocy.

23. Wnioskodawca ma prawo złożyć zmianę do wniosku o pożyczkę, w szczególności dotyczącą kwoty wnioskowanej pożyczki.

24. Agencja ma prawo do przeprowadzenia czynności kontrolnych w związku z udzieleniem, rozliczeniem i realizacją umowy pożyczki.

25. Pomoc, o której mowa w rozdziale I ust. 1, jest udzielana na podstawie umowy pożyczki. Umowa pożyczki jest zawierana w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Rozdział III. Warunki wypłaty oraz sposób rozliczenia pożyczki

1. Uruchomienie środków w ramach przyznanej pożyczki, będzie wymagało prawomocnego ustanowienia w terminie 30 dni od dnia podpisania umowy pożyczki, wszystkich prawnych zabezpieczeń wymaganych przez Agencję w umowie pożyczki, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Dopuszcza się wypłatę pożyczki przed wpisem hipoteki do księgi wieczystej, pod warunkiem, że:
    1) pożyczkobiorca przedłoży w Agencji odpis aktu notarialnego ustanawiającego na rzecz Agencji hipotekę, o której mowa w rozdziale II ust. 8 pkt 1, stanowiącą zabezpieczenie pożyczki wraz z potwierdzeniem wniesienia opłat i podatków od tej hipoteki,
    2) w dziale IV księgi wieczystej figuruje wzmianka wskazująca na wpłynięciu wniosku o wpis hipoteki, o której mowa w rozdziale II ust. 8 pkt 1.

3. Agencja zastrzega sobie prawo do skrócenia terminu, o którym mowa w ust. 1, celem umożliwienia wypłaty pożyczki do dnia 31 grudnia roku, w którym zawarto umowę pożyczki.

4. Pożyczkobiorca zobowiązuje się do prawomocnego ustanowienia hipoteki na warunkach określonych w umowie pożyczki.

5. Pożyczka jest wypłacana na rachunek bankowy Pożyczkobiorcy albo na rachunek współmałżonka Pożyczkobiorcy, w terminie 30 dni od dnia spełnienia warunków wypłaty pożyczki, z zastrzeżeniem, że:
    1) wskazany rachunek bankowy powinien być wolny od zajęcia na podstawie tytułu wykonawczego oraz nie może być wszczęte postępowanie egzekucyjne mogące skutkować takim zajęciem, a w konsekwencji przejęciem przez uprawniony organ środków pożyczki, którą Agencja wypłaci na ten rachunek,
    2) numer rachunku bankowego nie może należeć do współmałżonka Pożyczkobiorcy w przypadku, gdy małżonkowie posiadają rozdzielność majątkową,
    3) w przypadku gdy pożyczka będzie wypłacona na rachunek bankowy współmałżonka Pożyczkobiorcy, w dniu podpisania umowy pożyczki należy złożyć:

a) potwierdzanie rachunku bankowego należącego do współmałżonka Pożyczkobiorcy,
b) pełnomocnictwo do odbioru przez Pożyczkobiorcę środków z rachunku bankowego współmałżonka.

6. Pożyczkobiorca zobowiązany jest do udokumentowania spłaty zobowiązań cywilnoprawnych w wysokości środków wypłaconych w ramach udzielonej pożyczki w terminie jednego miesiąca od dnia wypłacenia pożyczki poprzez przedstawienie w biurze powiatowym Agencji dokumentów, tj. dowodów wpłat, potwierdzających spłatę nieuregulowanych należności.

7. Przez dowody wpłaty, o których mowa w ust. 6, rozumie się bankowy dowód wpłaty (przelew), dowód wpłaty KP i przekaz pocztowy oraz wygenerowany z systemu bankowości elektronicznej dokument potwierdzający wykonanie / zaksięgowanie transakcji, sporządzony na podstawie art. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 38), który nie wymaga pieczątki ani podpisu, o ile wynika z niego, że transakcja została zrealizowana, a nie tylko zlecona do realizacji.

Rozdział IV. Spłata pożyczki

1. Spłata kapitału pożyczki wraz z odsetkami (oprocentowaniem), zwana dalej spłatą pożyczki, następuje:
   1) przelewem na rachunek bankowy Agencji wskazany w umowie pożyczki,
   2) w ratach miesięcznych albo kwartalnych w terminach i kwotach określonych w harmonogramie stanowiącym załącznik do umowy pożyczki, z zastrzeżeniem sytuacji, w której rata pożyczki lub jej część podlega zwrotowi, o którym mowa w rozdziale V.

2. Wysokość raty pożyczki określona w harmonogramie w dniu podpisywania umowy pożyczki może być równa lub niższa od maksymalnej kwoty, jaką producent rolny może miesięcznie przeznaczyć na spłatę pożyczki, wskazanej we wniosku NP4, albo od trzykrotności tej kwoty – w przypadku spłat pożyczki w ratach kwartalnych. Jeżeli umowa pożyczki przewiduje kontynuowanie spłaty pożyczki na warunkach rynkowych, o których mowa w rozdziale II ust. 5, to mając na uwadze, że w tym okresie oprocentowanie pożyczki jest zmienne, rata pożyczki może ulegać zmianie i – jeżeli oprocentowanie wzrośnie – być wyższa niż przewidziana w pierwotnym harmonogramie.

3. Spłata pożyczki w ratach miesięcznych i kwartalnych rozpoczyna się w terminie trzech miesięcy od dnia podpisania umowy pożyczki, z zastrzeżeniem ust. 4. Agencja ma prawo do dostosowania daty zakończenia umowy do daty ostatniej spłaty wynikającej z harmonogramu spłat.

4. Za dzień spłaty każdej raty pożyczki przyjmuje się dzień uznania rachunku Agencji określoną kwotą.

5. Jeżeli termin spłaty pożyczki określony w harmonogramie, o którym mowa w ust. 1, przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, spłatę następnego dnia roboczego po dniu lub dniach wolnych od pracy uważa się za spłatę w terminie.

6. Powstałe w okresie spłaty pożyczki ewentualne nadpłaty zaliczane będą bez odrębnej dyspozycji Pożyczkobiorcy na spłatę kapitału pożyczki.

7. Za każdy dzień opóźnienia w spłacie kapitału pożyczki będą naliczane odsetki od kwoty niespłaconego w terminie kapitału w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, co nie wstrzymuje naliczania oprocentowania.

8. Środki wpływające na spłatę należności związanych z udzieloną pożyczką są zaliczane na poczet spłaty zadłużenia pożyczkobiorcy wobec Agencji w następującej kolejności:
   1) odsetki od zadłużenia przeterminowanego,
   2) odsetki (oprocentowanie) zapadłe (zaległe),
   3) zadłużenie przeterminowane z tytułu pożyczki,
   4) odsetki (oprocentowanie) bieżące,
   5) bieżące raty/zadłużenie z tytułu pożyczki.

9. W okresie objętym umową pożyczki Agencja, na umotywowany wniosek pożyczkobiorcy, złożony do kierownika biura powiatowego, może stosować prolongatę spłaty rat pożyczki lub inną zmianę w harmonogramie stanowiącym załącznik do umowy pożyczki, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:
   1) wystąpiły niezależne od pożyczkobiorcy okoliczności np. szkody powstałe w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, choroba pożyczkobiorcy,
   2) wysokość pomocy nie ulegnie zwiększeniu, co może oznaczać konieczność skrócenia okresu spłaty pożyczki oraz zwiększenia raty pożyczki albo przekwalifikowania spłaty pożyczki na warunki rynkowe, o których mowa w rozdziale II ust. 5.

Rozdział V. Warunki wypowiedzenia umowy pożyczki

1. W przypadku stwierdzenia, że pożyczka została w części przyznana nienależnie lub w nadmiernej wysokości lub została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, pożyczkobiorca zobowiązany jest do zwrotu nienależnej części pożyczki lub nadmiernej jej wysokości lub wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem wraz z odsetkami zaległymi i bieżącymi (oprocentowaniem), a także odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia jej zwrotu.

2. W przypadku stwierdzenia, że pożyczka została w całości przyznana nienależnie lub wykorzystana przez pożyczkobiorcę na cele inne niż określone w umowie pożyczki, Agencja zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia umowy pożyczki ze skutkiem natychmiastowym. W takim przypadku pożyczka podlega natychmiastowemu zwrotowi w całości wraz z odsetkami zaległymi i bieżącymi (oprocentowaniem), a także odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia jej zwrotu.

3. W przypadku nieudokumentowania przez pożyczkobiorcę w siedzibie Biura Powiatowego w terminie jednego miesiąca od dnia wypłacenia pożyczki spłaty nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych w wysokości części środków wypłaconych w ramach pożyczki, Agencja, po uprzednim bezskutecznym wezwaniu do udokumentowania tejże spłaty w ciągu 14 dni od dnia doręczenia, jest uprawniona do zażądania zwrotu pożyczki w kwocie nieudokumentowanej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia, wraz z odsetkami zaległymi i bieżącymi (oprocentowaniem), a także odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia jej zwrotu.

4. W przypadku nieudokumentowania przez pożyczkobiorcę w siedzibie Biura Powiatowego w terminie jednego miesiąca od dnia wypłacenia pożyczki spłaty nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych w wysokości środków wypłaconych w ramach pożyczki, Agencja jest uprawniona do wypowiedzenia umowy pożyczki ze skutkiem natychmiastowym, po uprzednim bezskutecznym wezwaniu do udokumentowania tejże spłaty w ciągu 14 dni od dnia doręczenia, a następnie wezwaniu do spłaty pożyczki w ciągu 14 dni od dnia doręczenia wraz z odsetkami zaległymi i bieżącymi (oprocentowaniem), a także odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia jej zwrotu. W przypadku braku udokumentowania tejże spłaty pożyczka podlega natychmiastowemu zwrotowi w całości wraz z odsetkami zaległymi i bieżącymi (oprocentowaniem), a także odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia jej zwrotu.

5. W przypadku przedłożenia przez pożyczkobiorcę dokumentu podrobionego, przerobionego lub poświadczającego nieprawdę w celu uzyskania przez niego pożyczki lub udokumentowania spłaty zobowiązań cywilnoprawnych w wysokości środków wypłaconych, Agencja zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia umowy pożyczki ze skutkiem natychmiastowym. W takim przypadku pożyczka podlega natychmiastowemu zwrotowi w całości wraz z odsetkami zaległymi i bieżącymi (oprocentowaniem), a także odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia jej zwrotu.

6. Agencja zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia umowy pożyczki ze skutkiem natychmiastowym w przypadku wystąpienia w okresie trwania umowy pożyczki zdarzeń wymienionych w rozdz. I ust. 7 pkt 1,5-6. W takim przypadku pożyczka podlega natychmiastowemu zwrotowi wraz z odsetkami zaległymi i bieżącymi (oprocentowaniem), a także odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, za okres od dnia wypowiedzenia do dnia jej zwrotu.

7. Agencja ma prawo wypowiedzieć umowę pożyczki w przypadku, gdy:
   1) łączna kwota niespłaconych rat będzie równa lub wyższa od sumy trzech rat ustalonych w harmonogramie – dla miesięcznych spłat pożyczki,
   2) łączna kwota niespłaconych rat będzie równa lub wyższa od sumy dwóch rat ustalonych w harmonogramie – dla kwartalnych spłat pożyczki,
   3) pożyczkobiorca nie ustanowi prawomocnego zabezpieczenia w formie hipoteki, o której mowa w rozdziale II ust. 8 pkt 1, w terminie określonym w umowie pożyczki,
   4) pożyczkobiorca nie odnowi umowy / polisy ubezpieczenia, o której mowa w rozdziale II ust. 8 pkt 2.

   W takim przypadku pożyczka podlega zwrotowi wraz z odsetkami zaległymi i bieżącymi (oprocentowaniem) oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia następnego po dniu, w którym spłata należności miała nastąpić, oraz dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia następującego po upływie 14-dniowego terminu wypowiedzenia od całej niespłaconej kwoty pożyczki do dnia jej zwrotu.

8. Stawka odsetek ustawowych za opóźnienie w stosunku rocznym określona jest w obwieszczeniu Ministra Sprawiedliwości, ogłoszonym na podstawie art. 481 § 2 indeks 4 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2026 r. poz. 795).

9. Za dzień wypowiedzenia umowy pożyczki ze skutkiem natychmiastowym rozumie się dzień doręczenia wypowiedzenia.

Rozdział VI. Procedura ubiegania się o pożyczkę

1. Producent rolny składa do dnia 31 października danego roku do kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta rolnego wniosek o udzielenie pożyczki na formularzu udostępnionym na stronie internetowej Agencji (www.arimr.gov.pl).

2. Do wniosku NP4, dołącza się:
   1) oświadczenie producenta rolnego, że nie toczy się wobec niego postępowanie egzekucyjne, postępowanie restrukturyzacyjne na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne oraz że wobec niego nie została ogłoszona upadłość i nie toczy się postępowanie upadłościowe uregulowane ustawą z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 913), a także nie spełnia kryteriów do wszczęcia postępowania upadłościowego zgodnie z ustawą z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe,
   2) oświadczenie małżonka producenta rolnego ubiegającego się o pożyczkę o wyrażeniu zgody na zawarcie umowy pożyczki albo oświadczenie producenta rolnego o niepozostawaniu w związku małżeńskim, albo o ustanowieniu małżeńskiej rozdzielności majątkowej – w przypadku producenta rolnego będącego osobą fizyczną,
   3) oświadczenie współwłaściciela albo współwłaścicieli gospodarstwa rolnego, a w przypadku gdy współwłaścicielem albo współwłaścicielami są osoby fizyczne – również ich małżonków – o wyrażeniu zgody na zawarcie umowy pożyczki albo o niepozostawaniu w związku małżeńskim, albo o ustanowieniu małżeńskiej rozdzielności majątkowej,
   4) zaświadczenia dotyczące pomocy de minimis – składane w przypadku gdy nie zostało wypełnione oświadczenie we wniosku o udzielenie pożyczki,
   5) kopie dokumentów potwierdzających kwoty zobowiązań cywilnoprawnych (np. umowy, faktury VAT), potwierdzających powstanie zobowiązań, na których sfinansowanie ma być przeznaczona wnioskowana pożyczka,

6) zaświadczenia o aktualnej wysokości zobowiązań cywilnoprawnych (wystawione nie wcześniej niż 30 dni przed datą złożenia wniosku o pożyczkę oraz zawierające informacje o kwocie zobowiązań wymagalnych i niewymagalnych w podziale na kapitał i odsetki, datę wystawienia, podpis i dane wystawiającego zaświadczenie),
7) w przypadku gdy producent rolny ubiega się o pożyczkę w kwocie wynoszącej powyżej 800 tys. zł:
   a) kopię operatu szacunkowego nieruchomości, na których będzie ustanowiona hipoteka, stanowiąca zabezpieczenie roszczeń Agencji wynikających z udzielonej pożyczki, o którym mowa w rozdziale II ust. 8 pkt 1, sporządzonego przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego nie wcześniej niż trzy miesiące przed dniem złożenia wniosku o udzielenie pożyczki lub
   b) kopie umowy / polisy ubezpieczenia nieruchomości, na których będzie ustanowiona hipoteka,
   c) kopie dokumentów potwierdzających tytuł prawny do nieruchomości, na których będzie ustanowiona hipoteka mająca stanowić zabezpieczenie roszczeń Agencji wynikających z udzielenia pożyczki,
8) dokumenty potwierdzające spełnienie przesłanek, o których mowa w rozdziale I ust. 1 pkt 1, 2 albo 3, tj.:
   a) kopia protokołu oszacowania szkód, o którym mowa w § 5 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r., który poza informacjami, o których mowa w § 5 ust. 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r., zawiera informacje o powierzchni upraw rolnych, na której powstały szkody spowodowane wystąpieniem gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny oraz potwierdzenie wystąpienia szkód przez wojewodę, lub
   b) uwierzytelniony przez producenta rolnego wydruk protokołu oszacowania szkód spowodowanych przez suszę sporządzony w aplikacji publicznej albo
   c) kopia dokumentu wydanego przez powiatowego lekarza weterynarii potwierdzającego, że w siedzibie stada producenta rolnego w roku złożenia wniosku NP4, lub w roku poprzedzającym rok złożenia tego wniosku wystąpiły choroby, (jednocześnie w treści wniosku NP4 producent rolny składa oświadczenie, że przestrzegał zakazów i nakazów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 29 pkt 2 ustawy z dnia 25 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt (Dz. U. z 2025 r. poz. 1795) albo
   d) oświadczenie producenta rolnego o poniesieniu strat finansowych w zakresie prowadzonej działalności rolniczej – wymagane gdy producent rolny we wniosku oświadczył, że poniósł straty finansowe w zakresie prowadzonej działalności rolniczej (załącznik nr 3 do wniosku o udzielenie pożyczki), wraz z wymaganymi załącznikami, którymi są:
      - kopie faktur potwierdzających spadek cen sprzedaży produktów rolnych, a w celu potwierdzenia wzrostu poniesionych kosztów produkcji rolnej - kopie faktur dotyczących zakupów związanych z prowadzeniem działalności rolniczej, z roku kalendarzowego poprzedzającego rok złożenia wniosku NP4,
      - dokument potwierdzający źródło pochodzenia danych, tj.:
         - - rachunek zysków i strat wraz z wydrukami z systemu księgowego - w przypadku pełnej rachunkowości, albo
         - - podsumowanie książki przychodów (różnica między przychodem a kosztami, powiększona o różnicę między wartościami remanentów z początku i końca roku) - w przypadku książki przychodów i rozchodów, albo
         - - rejestr VAT zakupu i rejestr VAT sprzedaży - w przypadku ewidencji VAT, albo
         - - Raport indywidualny gospodarstwa rolnego za rok, w którym wystąpiły straty finansowe, Część VII Przepływy - w przypadku rachunkowości Polski FADN lub FSDN,
9) oświadczenie producenta rolnego, że nie zalega z płatnościami na rzecz Agencji,
10) oświadczenie producenta rolnego o wysokości zobowiązań cywilnoprawnych,
11) wyrok sądu lub umowa o ustanowieniu rozdzielności majątkowej zawartej w formie aktu notarialnego – w przypadku współmałżonków posiadających rozdzielność majątkową,
12) dokumenty dotyczące powiązań osobowych lub kapitałowych,

13) w przypadku, gdy wnioskodawcę reprezentuje pełnomocnik – pisemne pełnomocnictwo co najmniej do zawierania czynności cywilnoprawnych i zaciągania zobowiązań wekslowych z podpisem poświadczonym notarialnie albo podpisem złożonym przez producenta rolnego w biurze powiatowym Agencji w obecności kierownika biura powiatowego, a w sytuacji ustanawiania hipoteki – pełnomocnictwo w formie aktu notarialnego,
14) umowa spółki wraz z późniejszymi zmianami - w przypadku wniosku złożonego przez spółkę,
15) uchwała właściwych organów wnioskodawcy wyrażającą zgodę na zaciągnięcie pożyczki i ustanowienie prawnych zabezpieczeń – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą prawną, dla której takie uchwały są konieczne zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, umową spółki lub innymi przepisami,
16) statut spółdzielni wraz z późniejszymi zmianami - w przypadku wniosku złożonego przez spółdzielnię.

3. Dokumenty, o których mowa w ust. 2, składane w kopii powinny zostać potwierdzone za zgodność z oryginałem przez uprawnionego pracownika biura powiatowego Agencji albo przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub doradcą podatkowym. W celu sporządzenia przez pracownika biura powiatowego Agencji kopii dokumentów należy wraz z wnioskiem o pożyczkę przedłożyć ich oryginały. Na przedłożonych oryginałach dokumentów, potwierdzających powstanie zobowiązań, na których sfinansowanie ma być przeznaczona wnioskowana pożyczka, pracownik biura powiatowego Agencji zamieszcza informację o dacie wpływu dokumentu do biura oraz adnotację: *„Dokument ten wykorzystany został do ubiegania się o oprocentowaną pożyczkę na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych producenta rolnego”* wraz z pieczęcią biura powiatowego oraz datą i podpisem osoby upoważnionej do sporządzenia adnotacji. Potwierdzanie za zgodność z oryginałem oraz umieszczanie stosownych adnotacji na dokumentach, o których mowa powyżej, nie dotyczy faktur ustrukturyzowanych wystawionych przy użyciu Krajowego Systemu e- Faktur.

4. Wniosek o udzielenie pożyczki NP4, może zostać złożony osobiście w kancelarii biura powiatowego albo za pośrednictwem np.:
   1) operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 stycznia 2012 r. Prawo pocztowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 558),
   2) publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego świadczonej przez operatora wyznaczonego (PURDE) na adres do doręczeń elektronicznych (ADE).

5. Wniosek o pożyczkę jest rejestrowany w biurze powiatowym, tj. pracownik biura umieszcza na nim datę i godzinę jego wpływu do biura powiatowego Agencji. Postanowienie to dotyczy również wniosków składanych za pośrednictwem operatora pocztowego lub za pośrednictwem PURDE, o których mowa w ust. 4.

6. W przypadku złożenia wniosku za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 stycznia 2012 r. Prawo pocztowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 558), za datę złożenia wniosku przyjmuje się datę stempla pocztowego. Jeżeli kopie dokumentów, o których mowa w ust. 2, dołączone do wniosku złożonego za pośrednictwem operatora pocztowego nie są poświadczone za zgodność z oryginałem przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub doradcą podatkowym, to wymagane jest dostarczenie tych dokumentów do biura powiatowego Agencji w oryginale celem wykonania kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem.

7. W przypadku złożenia wniosku za pośrednictwem PURDE, za datę złożenia wniosku przyjmuje się datę widniejącą na dowodzie wysłania wystawionym przez operatora wyznaczonego w ramach świadczenia publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego.

8. Pożyczka jest udzielana według kolejności złożenia do Agencji kompletnych wniosków, z uwzględnieniem postanowień zawartych w ust. 6 i 7.

9. Rozpatrując wniosek NP 4, Agencja może wzywać producenta rolnego do złożenia wyjaśnień lub dokumentów, jeżeli jest to niezbędne do ustalenia spełnienia przesłanek udzielenia pożyczki. W takim przypadku stosuje się następujące postanowienia:
   1) Agencja może wzywać wnioskodawcę do udziału w podejmowanych czynnościach i do złożenia wyjaśnień lub zeznań osobiście, przez pełnomocnika, na piśmie lub w formie dokumentu elektronicznego, jeżeli jest to niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy lub dla wykonywania czynności urzędowych,
   2) jeżeli wniosek o udzielenie pożyczki nie spełnia wymagań ustalonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r., Agencja wezwie wnioskodawcę do usunięcia braków w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż siedem dni,
   3) w przypadku, gdy o pożyczkę ubiega się producent rolny, o którym mowa w rozdziale I ust. 1 pkt 3, Agencja może wezwać wnioskodawcę do złożenia dodatkowych dokumentów potwierdzających poniesienie strat finansowych w zakresie prowadzonej działalności rolniczej, np. kopii rachunków zysków i strat z roku złożenia wniosku NP4 oraz z okresu trzech lat poprzedzających rok złożenia tego wniosku, podpisanych przez osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych.

10. Wniosek NP4 pozostawia się bez rozpatrzenia, jeżeli:
   1) został złożony po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, lub wyczerpany został limit środków, o których mowa w rozdziale I ust. 8, lub po zakończeniu naboru wniosków ogłoszonego przez Prezesa Agencji w związku z wyczerpanym limitem środków, o których mowa w rozdziale I ust. 8, lub wniosek NP4 został złożony na niewłaściwym formularzu i nie spełnia wymagań określonych w § 13zzzg ust. 9 rozporządzenia lub nie dołączono do niego dokumentów, o których mowa w ust. 2,
   2) w wyznaczonym przez Agencję terminie producent rolny nie złożył wyjaśnień lub dokumentów niezbędnych do ustalenia spełnienia warunków udzielenia pożyczki.

11. W przypadku, gdy łączna kwota wnioskowanych pożyczek przekroczy kwotę środków w planie finansowym Agencji na udzielanie pożyczek w danym roku, o której mowa w rozdziale I ust. 8, o kolejności udzielania pożyczek decyduje data i godzina wpływu wniosku o pożyczkę do biura powiatowego, z uwzględnieniem postanowień zawartych w ust. 6 i 7.

12. Prezes Agencji ogłasza na stronie internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informację o zakończeniu naboru wniosków w związku z wyczerpaniem limitu, o którym mowa w rozdziale I ust. 8.

13. Umowa pożyczki zawierana jest na formularzu, który jest dostępny na stronie internetowej Agencji (www.arimr.gov.pl).

14. O terminie podpisania umowy wnioskodawca zostanie poinformowany telefonicznie lub na piśmie.

15. Osoby podpisujące umowę pożyczki oraz współwłaściciele gospodarstwa rolnego i ich małżonkowie wyrażający zgodę na zawarcie umowy pożyczki w dniu podpisywania umowy zobowiązani są posiadać dowody tożsamości, a w przypadku osób reprezentujących wnioskodawcę lub współwłaścicieli gospodarstwa rolnego lub ich małżonków również pełnomocnictwa, przy czym kopie dokumentów powinny zostać potwierdzone za zgodność z oryginałem przez uprawnionego pracownika biura powiatowego Agencji, notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub doradcą podatkowym.

16. Pożyczkobiorca w ciągu 14 dni od daty zawarcia umowy pożyczki zobowiązany jest zapłacić podatek od czynności cywilnoprawnych, o którym mowa w ustawie z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2026 r. poz. 191).

17. W dniu podpisania umowy pożyczki Agencja wydaje pożyczkobiorcy zaświadczenie o pomocy de minimis w rolnictwie.

załącznik nr 1

Definicje mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw
(do wypełnienia oświadczenia we wniosku o udzielenie pożyczki)

załącznik I do rozporządzenia Komisji (UE) Nr 2022/2472 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 327, z 21.12.2022, str. 1)

Artykuł 1
Przedsiębiorstwo

Za przedsiębiorstwo uważa się podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez względu na jego formę prawną. Obejmuje to w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub organizacje prowadzące regularną działalność gospodarczą.

Artykuł 2
Pułap zatrudnienia oraz pułapy finansowe określające kategorie przedsiębiorstw

1. Do kategorii mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) należą przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników i których roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR lub których całkowity bilans roczny nie przekracza 43 mln EUR.

2. W kategorii MŚP małe przedsiębiorstwo definiuje się jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 50 pracowników i którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 10 milionów EUR.

3. W ramach kategorii MŚP mikroprzedsiębiorstwo definiuje się jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 10 pracowników i którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 mln EUR.

Artykuł 3
Rodzaje przedsiębiorstw brane pod uwagę przy obliczaniu pułapu zatrudnienia i pułapu finansowego

1. „Przedsiębiorstwo samodzielne" oznacza każde przedsiębiorstwo, które nie jest zakwalifikowane jako przedsiębiorstwo partnerskie w rozumieniu ust. 2 ani jako przedsiębiorstwo powiązane w rozumieniu ust. 3.

2. „Przedsiębiorstwa partnerskie" oznaczają wszystkie przedsiębiorstwa, które nie są zakwalifikowane jako przedsiębiorstwa powiązane w rozumieniu ust. 3 i które pozostają w następującym wzajemnym związku: przedsiębiorstwo działające na rynku wyższego szczebla posiada, samodzielnie lub wspólnie z jednym lub kilkoma przedsiębiorstwami powiązanymi w rozumieniu ust. 3, 25 % lub więcej kapitału lub praw głosu innego przedsiębiorstwa działającego na rynku niższego szczebla.

   Przedsiębiorstwo można jednak zakwalifikować jako samodzielne i w związku z tym niemające żadnych przedsiębiorstw partnerskich, nawet jeśli niżej wymienieni inwestorzy osiągnęli lub przekroczyli pułap 25%, pod warunkiem że nie są oni powiązani, w rozumieniu ust. 3, indywidualnie ani wspólnie, z danym przedsiębiorstwem:

   a) publiczne korporacje inwestycyjne, spółki venture capital, osoby fizyczne lub grupy osób fizycznych prowadzące regularną działalność inwestycyjną w oparciu o venture capital, które inwestują w firmy nienotowane na giełdzie (tzw. „anioły biznesu"), pod warunkiem że całkowita kwota inwestycji tych inwestorów w jedno przedsiębiorstwo nie przekroczy 1 250 000 EUR;
   b) uczelnie wyższe lub ośrodki badawcze nienastawione na zysk;
   c) inwestorzy instytucjonalni, w tym regionalne fundusze rozwoju;
   d) samorządy lokalne z rocznym budżetem poniżej 10 mln EUR oraz liczbą mieszkańców poniżej 5 000.

3. „Przedsiębiorstwa powiązane" oznaczają przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym z poniższych związków:

   a) przedsiębiorstwo posiada większość praw głosu w innym przedsiębiorstwie z tytułu roli udziałowca lub członka;
   b) przedsiębiorstwo ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innego przedsiębiorstwa;

c) przedsiębiorstwo ma prawo wywierać dominujący wpływ na inne przedsiębiorstwo zgodnie z umową
zawartą z tym przedsiębiorstwem lub postanowieniami w jego statucie lub umowie spółki;
d) przedsiębiorstwo będące udziałowcem lub członkiem innego przedsiębiorstwa kontroluje samodzielnie, zgodnie z umową z innymi udziałowcami lub członkami tego przedsiębiorstwa, większość praw głosu udziałowców lub członków w tym przedsiębiorstwie.

Zakłada się, że nie ma dominującego wpływu, jeżeli inwestorzy wymienieni w ust. 2 akapit drugi nie angażują się bezpośrednio lub pośrednio w zarządzanie danym przedsiębiorstwem, bez uszczerbku dla ich praw jako udziałowców.

Przedsiębiorstwa, które pozostają w jednym ze związków opisanych w akapicie pierwszym z co najmniej jednym przedsiębiorstwem lub dowolnym z inwestorów wymienionych w ust. 2, również uznaje się za powiązane.

Przedsiębiorstwa pozostające w jednym z takich związków z osobą fizyczną lub grupą osób fizycznych działających wspólnie również uznaje się za przedsiębiorstwa powiązane, jeżeli prowadzą swoją działalność lub część działalności na tym samym właściwym rynku lub rynkach pokrewnych.

Za „rynek pokrewny" uważa się rynek dla danego produktu lub usługi znajdujący się bezpośrednio na rynku wyższego lub niższego szczebla w stosunku do właściwego rynku.

4. Poza przypadkami określonymi w ust. 2 akapit drugi przedsiębiorstwa nie można uznać za MŚP, jeżeli 25 % lub więcej kapitału lub praw głosu kontroluje bezpośrednio lub pośrednio, wspólnie lub indywidualnie, co najmniej jeden organ państwowy.

5. Przedsiębiorstwa mogą złożyć oświadczenie o statusie prawnym jako przedsiębiorstwa niezależne, przedsiębiorstwa partnerskie lub przedsiębiorstwa powiązane, łącznie z danymi dotyczącymi pułapów określonych w art. 2. Oświadczenie można złożyć nawet wtedy, gdy kapitał jest rozdrobniony w stopniu uniemożliwiającym określenie właściciela, w którym to przypadku przedsiębiorstwo w dobrej wierze oświadcza, że w sposób prawnie uzasadniony może przyjąć, iż 25 % lub więcej jego kapitału nie jest w posiadaniu innego przedsiębiorstwa ani we wspólnym posiadaniu większej liczby powiązanych przedsiębiorstw. Oświadczenia takie nie wykluczają kontroli i postępowań wyjaśniających przewidzianych w przepisach krajowych lub unijnych.

Artykuł 4

Dane wykorzystywane do określania pułapu zatrudnienia i pułapu finansowego oraz okres odniesienia

1. Do określenia liczby pracowników i kwot finansowych wykorzystuje się dane odnoszące się do ostatniego zatwierdzonego okresu obrachunkowego, obliczane w skali rocznej. Uwzględnia się je począwszy od dnia zamknięcia ksiąg rachunkowych. Kwota wybrana jako obrót jest obliczana z pominięciem podatku od wartości dodanej (VAT) i innych podatków pośrednich.

2. W przypadku gdy w dniu zamknięcia ksiąg rachunkowych dane przedsiębiorstwo przekracza pułap zatrudnienia lub pułap finansowy lub też spada poniżej pułapu zatrudnienia lub pułapu finansowego określonych w art. 2, uzyskanie lub utrata statusu średniego przedsiębiorstwa, małego przedsiębiorstwa lub mikroprzedsiębiorstwa następuje tylko wówczas, gdy zjawisko to powtórzy się w ciągu dwóch kolejnych okresów obrachunkowych.

3. W przypadku nowo utworzonych przedsiębiorstw, których księgi rachunkowe jeszcze nie zostały zatwierdzone, dane należy czerpać ze sporządzonych w dobrej wierze szacunków przeprowadzonych w trakcie roku obrotowego.

Artykuł 5

Pułap zatrudnienia

Liczba zatrudnionych osób odpowiada liczbie rocznych jednostek roboczych (RJR), tj. liczbie pracowników zatrudnionych na pełny etat w obrębie danego przedsiębiorstwa lub w jego imieniu w ciągu całego uwzględnianego roku odniesienia. Praca osób, które nie przepracowały pełnego roku, osób, które pracowały w niepełnym wymiarze godzin, bez względu na długość okresu zatrudnienia, oraz pracowników sezonowych jest obliczana jako procent RJR. W skład personelu wchodzą:

a) pracownicy;
b) osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegające mu i uważane za pracowników na mocy prawa krajowego;
c) właściciele-kierownicy;
d) partnerzy prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe.

Praktykanci lub studenci odbywający szkolenia zawodowe na podstawie umowy o praktykę lub szkoleniu zawodowym nie wchodzą w skład personelu. Nie wlicza się okresu trwania urlopu macierzyńskiego ani wychowawczego.

Artykuł 6
Ustalenie danych przedsiębiorstwa

1. W przypadku przedsiębiorstwa samodzielnego dane, w tym liczba pracowników, ustalane są wyłącznie na podstawie jego ksiąg rachunkowych.

2. W przypadku przedsiębiorstwa mającego przedsiębiorstwa partnerskie lub przedsiębiorstwa powiązane dane, w tym dane dotyczące liczby pracowników, ustalane są na podstawie ksiąg rachunkowych i innych danych przedsiębiorstwa lub, jeżeli istnieją, skonsolidowanego sprawozdania finansowego danego przedsiębiorstwa lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego innego przedsiębiorstwa, w którym ujęto odnośne przedsiębiorstwo.

   Dane, o których mowa w pierwszym akapicie, uzupełnia się danymi dotyczącymi każdego przedsiębiorstwa partnerskiego znajdującego się bezpośrednio na rynku wyższego lub niższego szczebla rynku w stosunku do odnośnego przedsiębiorstwa. Uzupełnienie danych jest proporcjonalne do procentowego udziału w kapitale lub praw głosu (zależnie od tego, która z tych wartości jest większa). W przypadku holdingów typu cross-holding stosuje się większy udział procentowy.

   Dane, o których mowa w pierwszym i drugim akapicie, uzupełnia się pełnymi danymi każdego przedsiębiorstwa, które jest bezpośrednio lub pośrednio powiązane z odnośnym przedsiębiorstwem, jeśli dane te nie zostały podane wcześniej w ramach skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3. Do celów stosowania ust. 2 dane przedsiębiorstw partnerskich odnośnego przedsiębiorstwa pochodzą z ich ksiąg rachunkowych i innych danych, w tym ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli takie istnieje. Dane te uzupełnia się pełnymi danymi przedsiębiorstw powiązanych z tymi przedsiębiorstwami partnerskimi, chyba że ich dane podano już w ramach skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

   Do celów stosowania tego samego ust. 2 dane przedsiębiorstw powiązanych z odnośnym przedsiębiorstwem pochodzą z ich ksiąg rachunkowych i innych danych, w tym ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli takie istnieje. Dane te uzupełnia się proporcjonalnie danymi każdego ewentualnego przedsiębiorstwa partnerskiego takiego przedsiębiorstwa powiązanego, znajdującego się na rynku bezpośrednio wyższego lub niższego szczebla, chyba że zostały one już ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w stosunku co najmniej proporcjonalnym do udziału określonego w ust. 2 akapit drugi.

4. W przypadku gdy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym brakuje danych dotyczących zatrudnienia w danym przedsiębiorstwie, dane te oblicza się przez proporcjonalne zestawienie danych od przedsiębiorstw partnerskich oraz przez dodanie danych od przedsiębiorstw, z którymi dane przedsiębiorstwo jest powiązane.

załącznik nr 2

Wzór weksla in blanco

Wzór weksla in blanco

....., dnia ..... r. Na .....zł ..... zapłac [1] ..... za ten weksel niezupełny na zlecenie……..... sumę ....złotych. Płatny w…… [2] …….....

1) Należy pamiętać, aby dostosować treść przyrzeczenia zapłaty do konkretnej osoby, np. jeżeli wystawcą weksla jest jedna osoba to należy uzupełnić rdzeń „ zapłac" końcówką fleksyjną „ –ę', natomiast jeśli weksel wystawia kilka osób lub osoba prawna dodajemy „ – imy". Podobnie należy dostosować wyraz „poręczam" w przypadku złożenia podpisów przez poręczycieli.

2) Miejsce na złożenie podpisu przez Wystawcę weksla, który powinien zostać złożony zgodnie z niżej wymienionymi zasadami:

a) w przypadku osób fizycznych, Wystawca weksla:
- składa czytelny podpis (imię i nazwisko) w prawym dolnym pustym polu weksla,
- zamieszcza pod podpisem numer PESEL.

b) *w przypadku osób prawnych, Wystawca weksla:*
- zamieszcza w prawym pustym polu weksla pieczątkę firmową podmiotu, której treść jest zgodna z nazwą wynikającą z właściwego rejestru, tj. z KRS -u,
- osoby upoważnione do zaciągania zobowiązań wekslowych, w imieniu tego podmiotu składają podpisy, zgodne z podpisami złożonymi na umowie o udzielenie poręczenia lub gwarancji (podpisy mogą być złożone pod pieczątkami imiennymi),

c) *w przypadku, gdy zobowiązania wekslowe zaciąga przedstawiciel Wystawcy weksla –pełnomocnik:*
- składa własnoręczny podpis na wekslu,
- wskazuje stosunek pełnomocnictwa np. „ Jan Kwiatkowski jako pełnomocnik Grzegorza Ruty",

W przypadku osób prawnych lub spółki komandytowej czy też jawnej, podpis pełnomocnika powinien być złożony pod stemplem firmowym. Ponadto pełnomocnictwo do podpisania weksla wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności i musi zawierać wyraźne upoważnienie do zaciągania zobowiązań wekslowych. Natomiast prokura upoważnia do podpisywania weksli, a może być udzielona kilku osobom oddzielnie lub łącznie.

załącznik nr 3

Sposób obliczania wysokości pomocy

Wysokość pomocy ustala się na dzień zawarcia umowy pożyczki wg następującego wzoru określonego w § 4 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach (Dz. U. z 2018 r. poz. 461):

$$EDB = \sum_{i=T+1}^{N} \left[S(1+r)^T \frac{(N-i+1)r+1}{N-T} - S(1+r_p)^T \frac{(N-i+1)r_p+1}{N-T} \right] \times \frac{1}{(1+r_d)^i}$$

gdzie poszczególne symbole w zależności od wybranego przez pożyczkobiorcę trybu spłaty pożyczki oznaczają:

S - kwotę pożyczki,

N - liczbę okresów płatności i karencji,

r - 1/12 stopy referencyjnej wyrażonej w ułamku dziesiętnym równej stopie bazowej ustalanej przez Komisję Europejską powiększonej o 220 punktów bazowych – dla pożyczki spłacanej w ratach miesięcznych albo
1/4 stopy referencyjnej wyrażonej w ułamku dziesiętnym równej stopie bazowej ustalanej przez Komisję Europejską powiększonej o 220 punktów bazowych – dla pożyczki spłacanej w ratach kwartalnych,

r_d - 1/12 stopy dyskontowej wyrażonej w ułamku dziesiętnym równej stopie bazowej ustalanej przez Komisję Europejską powiększonej o 100 punktów bazowych – dla pożyczki spłacanej w ratach miesięcznych albo
1/4 stopy dyskontowej wyrażonej w ułamku dziesiętnym równej stopie bazowej ustalanej przez Komisję Europejską powiększonej o 100 punktów bazowych – dla pożyczki spłacanej w ratach kwartalnych,

r_p - preferencyjną stopę procentową pożyczki wyrażoną w ułamku dziesiętnym równą 2,00% a w przypadku kontynuowania spłaty pożyczki na warunkach rynkowych - stopę procentową pożyczki wyrażoną w ułamku dziesiętnym równą wysokości stopy bazowej opublikowanej przez Komisję Europejską na jej stronie internetowej, obowiązującej w dniu udzielenia pożyczki, powiększonej o 2,2 punkty procentowe,

T - liczbę okresów karencji,

i - kolejny okres płatności.